

Єдина політика ІВ у сфері оборони в Україні

Вступ

1. Попередній регуляторний підхід
2. Ключові елементи нової політики
 - 2.1. Охорона прав на оборонні технології
 - 2.2. Єдині правила для учасників
 - 2.3. Масштабування та використання технологій
3. Порівняння "було / стало"
4. Юридична природа політики
5. Практичні наслідки

В

13 квітня 2026 року Кабінет Міністрів України затвердив політику управління правами інтелектуальної власності (надалі – ІВ) в оборонно-промисловому комплексі. Це рішення, що його офіційно підтвердив уряд, є частиною ширшого комплексу заходів, спрямованих на прискорення розвитку оборонних інновацій.

Політика запроваджує єдиний підхід до охорони, використання та комерціалізації технологій, створених або набутих у галузі оборони.

1. Попередній регуляторний підхід

До прийняття цієї політики в Україні не існувало єдиної системи регулювання ІВ, спеціально адаптованої для ОПК.

Регулювання у галузі ІВ базувалося на загальному законодавстві, що застосовується до всіх секторів економіки. Водночас офіційні матеріали та публічні заяви вказували на відсутність ефективних механізмів управління ІВ в оборонному секторі.

Це призводило до:

- відсутності стандартизованих правил розподілу прав на оборонні технології;
- обмеженої визначеності для державних замовників і підприємств щодо управління ІВ;
- відсутності скоординованого підходу до комерціалізації та масштабування інновацій.

У результаті питання ІВ часто ускладнювали впровадження та виробництво нових оборонних технологій.

2. Ключові елементи нової політики

Згідно з офіційними повідомленнями уряду, затверджена політика ІВ включає кілька ключових елементів.

2.1. Охорона прав на оборонні технології

Політика передбачає механізми захисту:

- технологій, створених у державному секторі;
- технологій, придбаних або профінансованих за рахунок державних ресурсів.

Це забезпечує формальне визнання та охорону прав ІВ, створеної в межах оборонних проєктів.

2.2. Єдині правила для учасників

Політика встановлює правила управління ІВ для:

- державних замовників;
- підприємств оборонного сектору;
- інших учасників оборонно-промислової екосистеми.

Це формує структурований підхід до управління ІВ у межах сектору.

2.3. Масштабування та використання технологій

Політика також передбачає механізми, що забезпечують:

- ефективне використання створених технологій;
- масштабування рішень у виробництві для потреб оборони.

Відповідно, управління ІВ пов'язується із впровадженням інновацій у оборонну систему.

3. Порівняння "було / стало"

Елемент	До	Після
ІВ в оборонці	Відсутня єдина політика	Запроваджена єдина політика
Розподіл прав	Не стандартизований	Визначений підхід для технологій, профінансованих державою
Правила для учасників	Фрагментовані	Єдині правила для держави та підприємств

Комерціалізація	Обмежені механізми	Передбачено масштабування та використання
-----------------	--------------------	---

4. Юридична природа політики

Затверджений документ є актом політичного рівня, який має на меті визначення загальних принципів управління ІВ в оборонно-промисловому комплексі.

Водночас станом на дату підготовки цієї публікації текст політики не оприлюднено у відкритому доступі. Відповідно, наведений аналіз базується на офіційних повідомленнях Уряду та публічних заявах уповноважених органів. Також слід враховувати, що практична реалізація цієї політики потребуватиме подальшого нормативного розвитку та відображення у пов'язаних нормативно-правових актах.

Політика не замінює чинне законодавство у сфері ІВ, а доповнює його з урахуванням специфіки оборонного сектору.

5. Практичні наслідки

Запровадження єдиної політики в сфері ІВ змінює підхід до управління ІВ у сфері оборони.

Зокрема, вона формує передбачуванішу систему розподілу прав на технології, створені за участю держави, що зменшує правову невизначеність для державних органів та підприємств.

Крім того, політика встановлює зв'язок між управлінням ІВ та масштабуванням інновацій, узгоджуючи правове регулювання з процесами закупівель і виробництва.

Також очікується, що запровадження єдиних правил сприятиме взаємодії між державними та приватними учасниками оборонного сектору, залученими до розробки та впровадження технологій.